

Відокремлений структурний підрозділ
«Марганецький фаховий коледж
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»

ІНСТРУКЦІЯ № 73
з охорони праці при скошуванні трави тримером

Марганець
2022

Відокремлений структурний підрозділ
«Марганецький фаховий коледж
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»

ІНСТРУКЦІЯ № 73
з охорони праці при скошуванні трави тримером

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці (далі – інструкція) є нормативним актом, що містить обов'язкові для дотримання вимоги щодо безпечної експлуатації ручного бензоінструменту (тримера), призначеного для скошування трави.

1.2. Дана інструкція з охорони праці поширюється на всіх працівників закладу освіти, що виконують покіс трави за допомогою тримера на території коледжу.

1.3. Інструкція розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці», на основі НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з охорони праці».

1.4. До виконання робіт по скошуванню трави за допомогою тримера допускаються особи, які досягли віку 18 років, пройшли обов'язковий медичний огляд, не мають будь-яких протипоказань за станом здоров'я, пройшли відповідні інструктажі з охорони праці, ознайомилися з даною інструкцією та з інструкцією з експлуатації тримера.

1.5. Працівник закладу під час роботи з ручним бензоінструментом повинен використовувати засоби індивідуального захисту: рукавиці, захисні окуляри, беруші.

1.6. Під час роботи з тримером суворо заборонено:

- палити та використовувати відкритий вогонь;
- виконувати роботу у вибухонебезпечних та пожежонебезпечних зонах;
- працювати під час грози та дощу, густого туману, різкого вітру;
- косити тримером мокру траву;
- працювати в умовах недостатньої освітленості;

- передавати тример іншим особам
- торкатися до обертових частин тримера;
- торкатися тих частин тримера, які нагріваються під час його роботи;
- працювати несправним інструментом;
- самостійно здійснювати ремонт інструменту;
- виконувати роботу у стані фізичної втоми, хвороби;
- з'являтися на робочому місці в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння;

- виконувати завдання та розпорядження, що суперечать вимогам нормативних актів з охорони праці.

1.7. При роботі з тримером необхідно застосовувати тільки ті мастильні матеріали, які зазначені у технічному паспорті інструмента. Допускається використовувати інструмент тільки зі стандартними (оригінальними) робочими насадками.

1.8. На робітника, який виконує з роботу зі скошування трави за допомогою тримера, можуть впливати наступні небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

- рухомі ріжучі частини тримера;
- підвищений рівень шуму;
- вібрація тримера;
- вихлопні гази;
- висока температура двигуна;
- підвищена температура повітря;
- виліт з - під ріжучої частини тримера гілок, каміння.

Під впливом вищезазначених факторів працівник коледжу, який виконує роботу зі скошування трави, може одержати механічну травму або термічний опік.

1.9. Працівник, який виконує роботи по скошуванню трави тримером, зобов'язаний:

- знати та виконувати вимоги нормативно – правових актів з пожежної безпеки, правила користування обладнанням та інструментами;
- користуватися засобами індивідуального захисту;
- виконувати ту роботу, на виконання якої його проінструктовано;
- під час роботи бути уважним та зосередженим;
- не залишати робоче місце без дозволу відповідального за виконання робіт;
- працювати тільки справним інструментом;
- у випадку пошкодження інструменту терміново припинити роботу;
- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання роботи;
- не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці;
- не допускати в робочу зону сторонніх осіб;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку та встановленого режиму праці і відпочинку;
- дотримуватись вимог санітарних норм та правил особистої гігієни;

- дотримуватись встановленого протипожежного режиму.
- дотримуватися вимог цієї інструкції;
- негайно сповіщати безпосереднього керівника про будь-яку ситуацію, яка загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок, що стався в закладі освіти, або про погіршення стану свого здоров'я;
- вміти надавати першу (долікарську) допомогу потерпілим від нещасних випадків.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

1.10. Робітник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася небезпечна ситуація для його життя чи здоров'я, а також життя та здоров'я людей, які його оточують.

1.11. Працівник, який порушив вимоги інструкції з охорони праці, несе відповідальність згідно з чинним законодавством України: дисциплінарну, матеріальну, адміністративну, в залежності від наслідків, спричинених порушенням.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком виконання робіт по скошуванню трави на території коледжу за допомогою тримера працівник повинен:

2.1.1. Одягнути робочий одяг та взуття, застібнувши їх таким чином, щоб було зручно та безпечно працювати; вийняти з кишень гострі та зайві предмети.

2.1.2. Перевірити наявність і справність засобів індивідуального захисту, необхідних для виконання роботи (рукавиці, захисні окуляри).

Для захисту органів слуху слід використовувати протишумові навушники або беруші.

2.1.3. Отримати завдання та первинний інструктаж на робочому місці у заступника директора з АГР, ознайомитися з інструкцією по експлуатації тримера.

2.1.4. Підібрати оснащення та інструменти, що будуть необхідні при виконанні робіт, перевірити їх на відповідність вимогам безпеки.

2.1.5. Перевірити справність наступних елементів захисту тримера:

- систему зменшення вібрації;
- глушник тримера;
- захисний елемент правої руки;
- ріжучий механізм;
- захисний екран ліски тримера

При виявленні недоліків і несправностей інструментів і пристосувань повідомити заступнику директора з АГР.

Використання несправного інструменту категорично забороняється.

2.1.6. Заправити паливний бак тримера бензином та надійно закрити його кришкою.

Тример слід заправляти паливом тільки на відкритому повітрі при вимкненому та охолодженому двигуні таким чином, щоб рівень палива був

на 1 см нижче нижнього краю заливної горловини.

2.1.7. Оглянути ділянку території, на якій будуть проводитися роботи зі скошування трави з використанням тримера; видалити всі предмети, які можуть бути захоплені та відкинуті інструментом (камені, гілки).

2.1.8. Перевірити відсутність сторонніх людей, тварин у радіусі 15 метрів від місця роботи тримера.

2.2. Здійснювати запуск тримера необхідно не ближче трьох метрів від місця заправлення паливом.

2.3. Застосовувати робочий інструмент слід тільки за його прямим призначенням.

2.4. Роботи по скошуванню трави за допомогою тримера слід виконувати тільки при належному освітленні.

Суворо заборонено здійснювати роботи з тримером при поганих погодних умовах: під час сильного дощу, густого туману, різкого вітру.

2.5. Використання несправного інструменту категорично забороняється.

2.6. При виявленні недоліків і несправностей інструментів та пристосувань необхідно повідомити про них заступнику директора з АГР.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час покосу трави за допомогою тримера необхідно дотримуватися вимог цієї інструкції з охорони праці.

3.2. Прийшовши на місце проведення роботи, необхідно оглянути робочу зону, призначену для косіння, видалити з неї всі сторонні предмети (каміння, гілки, металеві предмети).

3.3. В процесі покосу трави необхідно уважно спостерігати за процесом косіння, постійно тримати ріжучий інструмент в полі зору.

3.4. Забороняється наближатися до працівника, який скошує траву, на відстань ближчу, ніж 15 метрів.

3.5. При наближенні до працівника, який скошує траву, слід попередити його голосом.

3.6. При появі інших працівників у робочій зоні робітник повинен негайно припинити роботу тримером.

3.7. Необхідно стежити за тим, щоб бензоінструмент завжди перебував на безпечній відстані від працівника.

3.8. Перед включенням тримера необхідно переконатися, що волосінь не стикається з камінням або іншими сторонніми предметами.

3.9. Тример слід тримати так, щоб головка з волосінню була паралельна землі. Не дозволяється включати тример, якщо він знаходиться в неробочому положенні.

3.10. Під час зрізання трави не слід допускати постійного дотику головки тримера до землі.

3.11. Виконувати роботу необхідно в одному режимі.

Стояти слід стійко, поставивши стопи ніг на відстані одна від одної. Після виконання поворотного руху, слід переміститися вперед та знову стати

у стійке положення.

3.12. Перед завершенням роботи необхідно вимкнути двигун тримера та дочекатися повної зупинки його ріжучої частини.

3.13. Забороняється зупиняти волосінь руками, слід почекати, поки мотор повністю зупиниться.

3.14. Слід використовувати тільки оригінальну волосінь, ніж. Не допускається використання замість волосіні металевого дроту, струни.

3.15. Для зменшення ризику закручування матеріалу навколо волосіні необхідно:

- завжди виконувати роботу на повних обертах;
- не проходити тримером по вже скошеній траві на зворотному шляху.

3.16. Необхідно зупиняти двигун тримера під час перерв у роботі та під час переходу на іншу ділянку території.

3.17. Заборонено виконання роботи бензоінструментом зі знятими захисними пристроями.

3.18. Не рекомендується допускати перевантаження двигуна тримера.

3.19. Перед дозаправленням бензоінструменту слід вимкнути двигун.

3.20. Якщо під час скошування трави були виявлені сторонні предмети, необхідно їх видалити, попередньо відключивши тример.

3.21. При виконанні робіт по скошуванню трави за допомогою тримера категорично забороняється:

- косити траву, яка росте на стінах, каменях та інших поверхнях;
- залишати тример в проходах, проїздах;
- залишати тример без нагляду;
- залишати тример з працюючим двигуном;
- виконувати роботи поблизу механізмів, які рухаються;
- наближатися до неогороджених частин електроустановок, які знаходяться під напругою, на відстань меншу, ніж вказано в таблиці 1.

Таблиця 1

Допустима відстань до струмоведучих частин, що знаходяться під напругою

Напруга, кВ	Відстань від людини у будь-якому можливому її положенні, та інструментів і пристосувань, що використовується нею, від тимчасових огорож, м
До 1: на ПЛ у решті електроустановок	0.6 не нормується (без дотику)
6 -35	0.6
1 10	1.0
150	1.5
220	2.0

3.22. Під час косіння трави розміщуватися біля неогороджених струмопровідних частин необхідно так, щоб вони знаходились спереду, або з однієї бокової сторони.

3.23. Суворо забороняється здійснювати роботи тримером при поганих погодних умовах: під час сильного дощу, густого туману, різкого вітру.

3.24. Забороняється під час виконання роботи знімати засоби індивідуального захисту.

3.25. У разі несправності або поломки тримера в процесі проведення косовиці, слід негайно зупинити роботу і повідомити про це заступнику директора з АГР.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після завершення покосу трави тримером необхідно:

- перевести швидкість двигуна в положення «малих оборотів»;
- відпустити скобу безпеки, через деякий час після цього двигун та ріжуча частина тримера зупиняться;
- зупинити двигун тримера;
- очистити робочий інструмент від подрібненої трави та бруду;
- видалити всю вологу з поверхні двигуна за допомогою м'якої тканини.

Не дозволяється використовувати сильнодіючі миючі засоби для очищення деталей тримера.

Перед тим, як помістити тример для зберігання у закрите приміщення, слід дочекатися повного охолодження його двигуна.

Зберігати тример слід в добре провітрюваному приміщенні, недоступному для сторонніх осіб.

4.2. Після закінчення роботи потрібно:

- зняти та очистити від забруднення одяг та взуття, які використовувалися під час роботи, прибрати їх в спеціально відведене місце;
- протерти і очистити від пилу і бруду засоби індивідуального захисту, здати їх в установлені місця зберігання;
- ретельно вимити руки і обличчя теплою водою з милом.

4.3. Про всі недоліки та несправності, виявлені під час роботи, необхідно інформувати заступника директора з АГР.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Аварійна ситуація може виникнути у разі: пожежі, ураження електричним струмом, загоряння електропроводки.

5.2. Для гарантування безпеки в аварійних ситуаціях необхідно:

- припинити роботу;
- вжити заходів щодо відключення електроприладів та обладнання від електромережі;
- обмежити доступ сторонніх осіб у небезпечну зону;
- повідомити директора закладу освіти або заступника директора з АГР;
- якщо є потерпілі, надати їм першу (долікарську) допомогу; викликати

медсестру; за необхідності - викликати швидку медичну допомогу або вжити заходів для транспортування постраждалого в найближчий лікарняний заклад.

5.3. Під час експлуатації бензоінструменту можуть виникнути такі аварійні ситуації:

- отримання травми працівником у разі вильоту предметів з-під ріжучої частини інструменту;
- електротравми;
- загоряння тримера.

При виявленні будь-яких несправностей або при виникненні аварійної ситуації, яка загрожує життю і здоров'ю людей, працівник коледжу, який працює з тримером, зобов'язаний:

- негайно припинити виконання роботи;
- заглушити двигун тримера;
- попередити працівників, які знаходяться поруч про небезпеку, що виникла;
- доповісти про несправності або аварійну ситуацію заступнику директора з АГР.

5.4. У разі виникнення пожежі необхідно:

- негайно повідомити пожежну службу за телефоном 101. При цьому слід назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, своє прізвище;
- вимкнути електроживлення;
- вжити заходів для гасіння пожежі та збереження матеріальних цінностей;
- повідомити про пожежу директору коледжу або заступнику директора з АГР;
- у разі необхідності викликати інші рятувальні служби.

5.5. Правила користування вогнегасником.

5.5.1. Вуглекислотні вогнегасники заповнені рідким діоксином вуглецю, яким можна гасити будь-які поверхні на невеликій площі.

5.5.2. Порошкові вогнегасники використовуються для гасіння раптових спалахів рідких, газоподібних та твердих речовин.

5.5.3. Порядок використання вогнегасника:

- Зірвати пломбу.
- Висмикнути чеку.
- Стати до осередку загоряння з навітряної сторони.
- Розтруб або шланг вогнегасника направити в осередок пожежі на відстань не менше 1.5 м.
- Натиснути на важіль (відкрити вентиль) і приступити до гасіння.

5.6. Заходи безпеки при використанні вогнегасника.

5.6.1. Не можна триматися за розтруб вуглекислотного вогнегасника незахищеними руками, оскільки суміш при виході охолоджується до -70°C . Приступаючи до гасіння, необхідно одягнути цупкі рукавиці.

5.6.2. Не варто гасити вуглекислотним вогнегасником одяг, що зайнявся на людині, оскільки вогнегасна речовина приводить до обмороження незахищених ділянок шкіри.

5.6.3. Не можна за допомогою вогнегасника гасити загоряння електрообладнання напругою вище 1000 В.

5.6.4. Після вдалого гасіння пожежі необхідно провітрити приміщення.

5.6.5. Не слід вдихати повітря під час безпосереднього користування вогнегасником, краще затримати дихання на кілька хвилин.

5.7. Порядок дій щодо надання першої долікарської допомоги потерпілим від нещасних випадків.

5.7.1. Перша долікарська допомога при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути потерпілого від струмопровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані приведення до тями починати негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

5.7.2. Перша долікарська допомога при пораненні.

При пораненні необхідно накласти стерильний перев'язочний матеріал на рану і зав'язати її бинтом. Якщо стерильного перев'язочного матеріалу з якоїсь причини немає, то для перев'язки можна використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На поверхню ганчірки, що безпосередньо буде накладатися на рану, бажано накапати декілька крапель настоянки йоду, одержавши пляму розміром більше рани, після чого накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настоянку йоду при забруднених ранах.

5.7.3. Перша долікарська допомога при переломах, вивихах, ударах

При переломах і вивихах кінцівок пошкоджену кінцівку необхідно закріпити шиною, фанерною пластиною, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою підв'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрі перелому хребта потерпілого необхідно покласти на спину на дошку, дерев'яний щит, ноші тощо та прив'язати таким чином, щоб при транспортуванні тіло залишалось нерухомим. Категорично забороняється саджати потерпілого або ставити на ноги. Якщо поранений знаходиться без свідомості, його необхідно покласти на живіт, підклавши під верхню частину грудної клітки і лоб валики.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати грудну клітку чи стягнути її рушником під час видиху.

5.7.4. Перша до лікарська допомога при теплових опіках

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробити ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробити спиртом або 3 % спиртовим марганцевим розчином.

При опіках третього ступеня (змертвіння шкірної тканини) накрити рану стерильною пов'язкою та викликати лікаря.

5.7.5. Перша допомога при кровотечі

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- рану закрити стерильним перев'язочним матеріалом, складеним у клубочок, притиснути її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хвилин. Якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку зі стерильного перев'язочного матеріалу чи шматок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском).

- у разі сильної кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосувати прискорені кровоносні судини, які живлять поранену область, за допомогою стиснення кінцівок в ступнях, а також пальцями, джгутом або закруткою. При великій кровотечі негайно викликати лікаря.